

Schuldig tot het tegendeel bewezen

De zogenaamde *praesumptio innocentiae* oftewel de onschuldpresumptie oftewel het vermoeden van onschuld is een grondbeginsel van het strafrecht. Eenieder dient voor onschuldig te worden gehouden tot het tegendeel is bewezen.

Ook in het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens is deze onschuldpresumptie uitdrukkelijk vermeld (artikel 6, lid 2) evenals in het Internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (art. 14, lid 2). Als er vervolging tegen je wordt ingesteld vanwege een strafbaar feit word je voor onschuldig gehouden totdat je schuld in rechte / volgens de wet is bewezen. Het gaat hier om een recht van de verdachte, maar is in feite een procesrechtelijk beginsel dat normen stelt aan hoe de vervolgende instantie zich dient te gedragen.¹

De social media trekken zich van deze juridische gang van zaken weinig aan getuige de publieke veroordelingen die zich daar de laatste jaren in steeds groter getale voordoen. *Trial by media*.

Niks bewezen, maar wel aangeklaagd door één persoon met één tweet, één appje, of één vingertje op een ander sm-knopje. Dat wordt geretweet en snel volgen er meer aanklachten. Niks bewezen, maar wel aan de schandpaal: armen, hoofd door de gaten en het rotte eieren en tomaten gooien kan beginnen.

Dat pikken de non-digitale media (tv, radio, krant) vervolgens op: sappig, want er wordt met smerig spul naar een (meestal nog smeriger) persoon –man– gegooid, -of het nu gaat om een artiest, een politicus, een directeur, in elk geval wel een relatief bekend persoon van enig belang. Iemand die boven het maaiveld uitkomt en waarvan het hoofd dus goed in de schandpaal past. Iemand van wie de carrière vrijwel direct gebroken is, omdat terugtrekken de vrijwel enige optie is en terugkomen nooit meer gaat lukken. Want aangeschoten wild, hè, een bezoedeld blazoen, hè, en als die en die het zegt, hè, en schande, schande, heb jij het al gehoord: de dorpsroddel, maar dan wereldwijd. Eens beschadigd altijd beschadigd, eens beschuldigd, altijd schuld.

En zelden hoor je dan de *praesumptio innocentiae* uit de afbrokkelende rechtstaat klinken. Die hoort immers uitsluitend bij het recht, preciezer: bij het strafrecht, preciezer: bij de vervolgende instantie. Maar social en normal media met hun beschuldigers zijn niet de vervolgende instantie en hebben met de *praesumptio* niets van doen. Daar moet de aanklager zich aan houden. En de rechter.

Maar de burger, het volk?

Schuldig tot het tegendeel bewezen is, en ook dan nog schuldig. Zelfs als de rechter later, later, véél later het onschuldig of minstens het onbewezen heeft uitgesproken.

Februari 2022

¹ Naar: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Onschuldpresumptie>